

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ „Personal Writing in the Works of John Michael Coetzee: *Boyhood, Youth, Summertime, Elizabeth Costello and Slow Man*”
(Лична проза у делима Џона Мајкла Куџија: *Дечаштво, Младост, Летње доба, Елизабет Костело и Спори човек*) кандидаткиње Марије Мишић

1. ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

Датум и орган који је именовео комисију:

Именовани смо у комисију за одбрану докторске дисертације на VI редовној седници Изборног и Наставно-научног већа Филолошког факултета, одржаној дана 20. 4. 2022. године у Сали хероја.

САСТАВ КОМИСИЈЕ

1. Ментор: др Александра Јовановић, редовни професор, енглеска књижевност, 2017, Филолошки факултет Универзитета у Београду
2. др Зоран Пауновић, редовни професор, енглеска и америчка књижевност, 2006, Филолошки факултет Универзитета у Београду
3. др Тијана Парезановић, ванредни професор за ужу научну област Англо-америчка књижевност и култура (2020), Филолошки факултет Универзитета Алфа.

2. ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

А) Име, име једног од родитеља и презиме кандидата:

Марија, Стојан, Мишић

В) Датум и место рођења (општина, град, држава):

21.05.1987, Нови Пазар, Србија

С) Кућна адреса кандидата:

Димитрија Туцовића 24/40, 11020 Звездара, Београд

Кућни телефон кандидата:

011/24-02-030

Е-mail адреса кандидата:

misic.marija07@gmail.com

Мобилни телефон кандидата:

064/30-61-500

Телефон кандидата на послу:

/

ОСНОВНЕ СТУДИЈЕ

Назив и седиште факултета на којем је кандидат завршио основне студије:

Филолошки факултет Универзитета у Београду

Стечени стручни назив кандидата по завршеним основним студијама:

Филолог англиста

Година дипломирања:

2010. г.

МАГИСТАРСКЕ ИЛИ МАСТЕР СТУДИЈЕ

Назив и седиште факултета на којем је кандидат завршио магистарске или мастер студије:

Филолошки факултет Универзитета у Београду

Тема магистарског или мастер рада:

Кембриџов приручник за Тенеси Вилијамса – деконструкција критике

Академски назив и научна област:

Наука о књижевности, енглеска књижевност

Година одбране магистарског или мастер рада:

2012. г.

3. НАСЛОВ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

„Personal Writing in the Works of John Michael Coetzee: *Boyhood, Youth, Summertime, Elizabeth Costello and Slow Man*” (Лична проза у делима Џона Мајкла Куџија: *Дечаство, Младост, Летње доба, Елизабет Костело и Спори човек*)

4. ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Докторска дисертација: „Personal Writing in the Works of John Michael Coetzee: *Boyhood, Youth, Summertime, Elizabeth Costello and Slow Man*” (Лична проза у делима Џона Мајкла Куџија: *Дечаство, Младост, Летње доба, Елизабет Костело и Спори човек*) кандидаткиње Марије Мишић, обухвата 257 куцаних страна. Подељена је на 6 основних поглавља. Свако поглавље подељено је на неколико потпоглавља.

I INTRODUCTION (Увод), садржи 6 потпоглавља: 1.1 Personal Writing in J. M. Coetzee – I Observe the *I* Who Writes of All that is Mine (Лична проза Џ. М. Куџија– ја посматрам ја које пише о свему што је моје) 2 – 4; 1.2 The Scope of Personal Writing – *How Personal* is Personal Narration? (Циљ писања личне прозе – колико је лично лично приповедање) 4 – 6; 1.3 The Scope of Genre in Coetzee’s Personal Narratives (Жанровска намера у Куџијевом личном приповедању) 6 – 11; 1.4 Appeal(s) to Personal Writing – How I Take Ownership of *My Story* (Амбициј[a/e] личне прозе – какој ја постајем господар своје приче) 11–13; 1.5 Problem(s) with Personal Writing – *I Reflect Reality from Memory* (Проблем [и] личне прозе – ја рефлектујем стварност из сећања) 13 – 15; 1.6 *Autre* - biography in J. M. C. - *I Tell the Story of Him* (*Autre* – биографија у делу Џ. М. Куџија – ја причам причу о њему) 15 – 19; **II COETZEE AND HIS AUTHORSHIP (Куџи и његово ауторство) садржи пет потпоглавља:** 2.1 *The Wake* of the Author – Who *Now* Authors the Story of *I*, My self, and All That Is Mine? (*Рађање* аутора – ко је сада аутор *моје* приче, мог бића и свега што је моје?) 21– 23; 2.2 Coetzee’s Authorship Politics – An Overview (Куџијева политика ауторства – преглед) 23 – 25; 2.3 Coetzee’s Authorship in Novels – Rewriting the Masters (Куџијево ауторство у романима – поновно исписивање великих дела) 25 – 30; 2.4 Non-fictional Writing and Coetzee – Essays and Authorship (Нефикционална проза и Куџи – есеји и ауторство) 30 – 32; 2.5 Personal Writing and Authorship in Coetzee (Лична проза и ауторство код Куџија) 32 – 34; **III COETZEE AND HIS TRUTH (Куџи и његова истина)**

садржи четири потпоглавља 3.1 The Concept of *Fluid Truth* in Personal Writing (Концепција *флуидне истине* у личној прози) 36 – 40; 3.2 Coetzee’s *Truth Is Fiction* (Куцијева истина *јесте* проза) 40 – 45; 3.3 Questions of Memory and Questioning Memory (Питања сећања и испитивање сећања) 45 – 50; 3.4 Identity in Personal Narratives – *May I Be My Self?* (Идентитет у личној прози – може ли *ја* бити заиста *ја*?) 50 – 57; **IV COETZEE AND HIS AUTRE - BIOGRAPHY** (Куци и његова *аутре-биографија*) садржи четири главна потпоглавља од којих сваки садржи још неколико потпотпоглавља 4.1 Personal Writing as *Autre-biography* in Coetzee’s *Scenes from Provincial Life: Boyhood, Youth and Summertime* (Лична проза као *аутре-биографија* у Куцијевој трилогији *Сцене из провинцијског живота: Дечаство, Младост и Летње доба*) 59 – 65; 4.1.2 How It Feels Reading *Scenes from Provincial Life: Coetzee’s Writerly Identity and Narrative Choices* (Какав је то осећај читати *Сцене из провинцијског живота*: Куцијев приповедачки идентитет и наративни избори) 65 – 69; 4.2 *Boyhood* – John Before the Artist (*Дечаство* – Џон који претходи уметнику) 70 – 71; 4.2.1 Positioning *Boyhood* – Organization and Significance (Позиционирање *Дечаства* – организација и значај) 72 – 75; 4.2.2 The Negation of Family as a Search for John’s Unitary Self (Негација породице као потрага за Џоновим јединственим бићем) 75 – 77; 4.2.2.1 The Mother as Inner Voice (Мајка као унутрашњи глас) 77 – 82; 4.2.2.2 The Father as Negated Masculinity (Отац као негација мужевности) 82 – 85; 4.2.2.3 The Brother as Ideal Self (Брат као идеал бића) 85 – 88; 4.2.2.4 Conclusion (Закључак) 88 – 90; 4.2.3 The Denial of Place, Culture, and Language as Identity Shapers (Порицање улоге места, културе и језика у обликовању идентитета) 90 – 91; 4.2.3.1 Denial of Place and Culture – Africa Belongs to the “Coloureds” (Порицање места и културе – Африка припада “обојенима”) 91 – 96; 4.2.3.2 The Denial of Mother Tongue Proves Impossible (Порицање матерњег језика показало се немогућим) 96 – 102; 4.2.4 *Boyhood: Conclusions* (*Дечаство*: закључци) 102 – 104; 4.3 *Youth* – John and The Becoming of J. M. C. (*Младост* – Џон и настајање Џ. М. Куција) 105 – 109; 4.3.1 Homecoming (Повратак кући) 119 – 113; 4.3.2 Poetry as Salvation of the Self (Поезија као спас бића) 113 – 116; 4.3.2 The Love Agent (Одакле потиче љубав) 116 – 122; 4.3.4 Conclusion (Закључак) 122 – 124; 4.4 *Summertime* – J. M. C. quasi post mortem (Летње доба – Џ. М. Куци “квази” *пост мортем*) 125 – 128; 4.4.1 The Author is Dead – Long Live the Biographer? (Аутор је мртав – живео биограф?) 128 – 133; 4.4.2 Imaginary Interviewees as Devices to Advance the Storyline

(Измишљени интервјуи као средство за покретање приче) 134 – 135; 4.4.2.1 VINCENT (Винсент) 135 – 138; 4.4.2.2 JULIA (Џулија) 138 – 142; 4.4.2.3 MARGOT (Марго) 142 – 146; 4.4.2.4 ADRIANA (Адријана) 146 – 151; 4.4.2.5 MARTIN (Мартин) 151 – 154; 4.4.2.6 SOPHIE (Софи) 154 – 157; 4.4.3 Insistence on Records and Quasi-Records in *Summertime* – “Notebooks 1972 - 1975” and “Notebooks: Undated fragments” (Примери бележења и квази-бележења у *Летњем добу* – “Свеске 1972 – 1975” и “Свеске: недатирани одломци”) 157 – 159; 4.4.3.1 “Notebooks 1972 - 1975” – Introduction to *Summertime* (“Свеске 1972 – 1975” – Увод у Летње доба) 159 – 160; 4.4.3.2 “Notebooks: Undated fragments” – End of *Summertime* (“Свеске: недатирани одломци” – крај *Летњег доба*) 161 – 162; 4.4.4 Bringing the Story of a Life to an End – Concluding Remarks (Привођење крају приче о животу – завршне опаске) 162 – 164; **V COETZEE AND HIS SELECTED NOVELS** (Куци и његови изабрани романи) садржи два главна потпоглавља од којих сваки садржи још неколико потпотпоглавља.

5.1 Elizabeth Costello – Prophet, Writerly Alter Ego and Hideout in Plain Sight (Елизабет Костело – пророк, пишчев *алтер-его* и скровиште на чистини) 166 – 170; 5.1.2 Context and Background to the *Elizabeth Costello* and *Slow Man* (Контекст и позадина романа *Елизабет Костело* и *Спори човек*) 171 – 175; 5.1.3 Elizabeth Costello in 8 Lessons on Authorship (Елизабет Костело у 8 лекција о ауторству) 175 – 189; 5.1.4 Converging and Diverging points with *Autre*-biography (Тачке спајања и размимоилажења са *аутре*-биографијом) 189 – 194; 5.1.5 Concluding Thoughts on *Elizabeth Costello* (Закључна размишљања о роману *Елизабет Костело*) 194 – 195; 5.2 *Slow Man* and Coetzee’s Alter Egos in Novels – Converging and Diverging points with *Autre*-biography (*Спори човек* и примери Куцијевог *алтер-ега* у романима – Тачке спајања и раздвајања са *аутре*-биографијом) 196 – 200; 5.2.1 Slowness of the *Slow Man* (Спорост *Спорог човека*) 200 – 206; 5.2.2 Authorship as Border Crossing between Reader and Text (Ауторство као превазилажење граница између читаоца и текста) 206 – 208; 5.2.2.1 Border Crossing between Author and Protagonist – Unwanted Visitor and Unwilling Host (Превазилажење граница између аутора и протагонисте – нежељени гост и невољни домаћин) 208 – 214; 5.2.2.2 Power Struggle – When Characters Disobey (Игра моћи – када карактери одбију послушност) 214 – 222; 5.2.3 Authenticity on Camera and in a Story – History Recorded (Аутентичност камере и приче – забележена прича) 222 – 226; 5.2.4 The Mutilated Body as a Sign of Defiance (Обогаљено тело као знак протеста) 226 – 231; 5.2.5 Concluding the Slow Reading of the *Slow Man*

(Закључак спорог читања *Спорог човека*) 231 – 234; **VI CONCLUSION (Закључак)**; 6.1 *Autre-biography and Coetzee's Selected Novels: A Summary (Аутре-биографија и изабрани романи Џ. М. Куција: Сажетак)* 236 – 237; 6.2 Research Findings (Резултати истраживања) 237 – 238; 6.3 Scientific Contribution (Научни допринос) 238; 6.4 Promising Research Avenues (Могући правци даљих истраживања) 238; 6.5 Bibliography (Библиографија) 239 – 257; *Author's Biography*(Биографија аутора); *Appendices* (Додаци).

5. ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Текст докторска дисертације Марије Мишић „Personal Writing in the Works of John Michael Coetzee: *Boyhood, Youth, Summertime, Elizabeth Costello and Slow Man*” (*Лична проза у делима Џона Мајкла Куција: Дечаство, Младост, Летње доба, Елизабет Костело и Спори човек*) подељен на шест основних поглавља са великим бројем потпоглавља која чине разраду основних тема назначених насловима поглавља изузетно је добро организован, аналитички беспрекоран и систематичан. Поред брижљиво изведене анализе корпуса рад се одликује и књижевно-критичком и теоријскеом утемељеношћу. Дисертација се бави стваралаштвом Џона Мајкла Куција са посебним освртом на трилогију *Сцене из провинцијског живот: Дечаство, Мадост и Летње доба* и романе, *Елизабет Костело* и *Спори човек*. Текст је подељен на десет основних поглавља. У првом, уводном поглављу, које садржи шест потпоглавља кандидаткиња се веома детаљно бави теоријским моделом на основу кога ће у другом делу тезе анализирати одабране Куцијеве романе. 1.1 Personal Writing in J. M. Coetzee – I Observe the I Who Writes of All that is Mine (Лична проза Џ. М. Куција – ја посматрам ја које пише о свему што је моје) бави се односом посматрачког и наративног субјекта приче. Кандидаткиња коментарише наративне могућности које проистичу из ова два аспекта бића које репрезентује субјекат који приповеда. Марија Мишић даје преглед наративних техника које писац (Куци) користи како би испричао причу (у улози наратора Куција) о протагонисти приче (Куцију као протагонисти). Кандидаткиња разматра степен и књижевну оправданост фикционализације у наративном поступку који Куци примењује у овој аутобиографској прози у светлу поступка који ће бити примењен у анализи одабраних Куцијевих дела. Кандидаткиња такође најављује који теоријски модел ће бити примењиван у појединим

делима у остатку тезе. У другом потпоглављу “The Scope of Personal Writing – *How Personal is Personal Narration?*” (Циљ писања личне прозе – колико је лично лично приповедање) Марија Мишић бави се општим прегледом и историјским виђењем аутобиографије у светлу Куцијеве личне прозе. У потпоглављу “The Scope of Genre in Coetzee’s Personal Narratives” (Жанровска намера у Куцијевом личном приповедању) кандидаткиња говори о Месту и значају Куцијеве ерудиције у његовом приповедачком поступку. Џон Мајкл Куци, професор енглеске књижевности свакако добро познаје жанровске карактеристике аутобиографије и вешто користи лиминални простор између аутобиографије и граничних жанрова – дневника, епистоларног наратива, путописа, итд. Мишић закључује да су сливање жанрова, као и дијалога између жанрова иманентни Куцијевом наративном поступку. На темељу студија Клифорда Гирца (Clifford Geertz), Пола де Мана (Paul De Man), као и есеја самог Куција (*Doubling the Point* [Удвајање става]) кандидаткиња гради аргументацију на основу које изводи сопствени критички модел на основу кога у другом делу тезе анализира Куцијев лични текст. У потпоглављу “Appeal(s) to Personal Writing – *How I Take Ownership of My Story*” (Амбициј[а/е] личне прозе – како ја постајем господар *своје приче*) „Personal Writing in the Works of John Michael Coetzee: *Boyhood, Youth, Summertime, Elizabeth Costello and Slow Man*” (*Лична проза у делима Џона Мајкла Куција: Дечапство, Младост, Летње доба, Елизабет Костело и Спори човек*) кандидаткиња расправља о месту и степену исповести и могућности фикционализације која аутору “допушта” власништво над причом. Кандидаткиња расправља о проблемима личне прозе у потпоглављу “Problem(s) with Personal Writing – *I Reflect Reality from Memory* (Проблем [и] личне прозе – ја рефлектујем стварност из сећања)”. Мишић говори о проблему аутентичности сећања и аутофикционализације, као и о питању протагонисте личне приче из теоријског угла и конкретно у Куцијевом тексту, односно, како “ја причам причу о њему”.

У другом поглављу “Coetzee and his Authorship” (Куци и његово ауторство) кандидаткиња се бави Куцијевим ставом о ауторству и начину на који се у постструктуралистичком маниру институција аутора фрагментира у тексту. Ово поглавље састоји се од пет потпоглавља. У одељку “The Wake of the Author – *Who Now Authors the Story of I, My self, and All That Is Mine?*” (*Пађање аутора – ко је сада аутор моје приче, мог бића и свега што је моје?*) Мишић пише о критичким моделима постструктурализма и

постмодернизма које ће у расправи о ауторству примењивати. Кандидаткиња се бави појмом субверзије ауторства представљајући овај наративни поступак као једну од Куцијевих константних стратегија било да је реч о аутору, ликовима или појединачним становиштима протагониста. Унутар наративне двојности, која се испољава као двојност гласова који се преплићу. Куци, сматра ауторка следи Бахтинову визију дијалогизма, гласова карактера од којих је сачињена текстуална динамика. У Куцијевом личном тексту, ови гласови често припадају разломљеном гласу аутора, приповедача, протагонисте који се преплићу и преиспитују. Теоријске ставове кандидаткиња поткрепљује учењима Фукоа, Ролана Барта и самог Куција, чија је теоријска компетенција неупитна и чији теоријски ставови о ауторству надахњују свакитекст. Управо те ставове, сматра ауторка Куци замагљује фрагментацијом сопственог ауторског бића, субверзијом сопственог гласа и отклоном/пребацавањем “одговорности” на неког од протагониста романа. Теоријском основом Куцијевих ставова о ауторству и њиховом применом у тексту кандидаткиња се бави у следећем потпоглављу “Coetzee’s Authorship Politics – An Overview” (Куцијева политика ауторства – преглед). У одељку “Coetzee’s Authorship in Novels – Rewriting the Masters” (Куцијево ауторство у романима – поновно исписивање великих дела) кандидаткиња анализира један део Куцијевог стваралаштва у коме је писац писао романе на основу канонских дела енглеске књижевности. Куцијев хајпертекст обично је садржао саморефлектујуће елементе од метафиктивног текста којим су романи исписани, до проблематизације свих елемената приповедачког поступка од аутора, преко приповедача до протагонисте и даље самог канонског статуса дела. Ови романи представљају својеврстан лексикон критичких поступка којим би се могли тумачи књижевна историја, теорија и енглески канон. С друге стране ови романи ни у једном аспекту не напуштају арену фикције у којој је наративна теорија само предлојак. У одељку “Non-fictional Writing and Coetzee – Essays and Authorship” (Нефикционална проза и Куци – есеји и ауторство) Марија Мишић бави се Куцијевом експлицитном поетиком и теоријским, књижевно-критичким, идеолошким, политичким и филозофским ставовима асамог писца, као и збиркама његових есеја. Део рада “Personal Writing and Authorship in Coetzee” (Лична проза и ауторство код Куција) говори конкретно о Куцијевим поступцима и позицијама везаним за ауторство текста у делима која су део одабраног корпуса. Иако у делу Сене из провинцијског живота срећемо аутора као дечака, човека и постмортем, као и чувеног

протагонисту Џ. М. К. тешко је одвојити личност писца од личности аутора без обзира на фактографску, “документовану” стварност коју приповедач нуди. Мишић најављује проблематизацију овог поступака као једну од главних тема докторске тезе коју ће пратити у анализи Куцијевог опуса.

У трећем поглављу “Coetzee and his Truth” (Куци и његова истина) кандидаткиња се најпре бави “класификацијом” истине. Истина коју Куцијево дело представља је, пише кандидаткиња, референтна истина, а не апсолутна истина. Наводећи референтне студије разних аутора кандидаткиња се бави жанровским карактеристикама аутобиографије и личног текста, као и могућностима аутобиографског жанра да фикционализује чињеницу. Представљајући критичке ставове са обе стране спектра - да проза мора да одражава спољну истину (Филип Лижон), и да емотивно обојена проза нужно замагљује чињенице (Сигмунд Фројд), као и да је истина несазнатљива (Пол де Ман), кандидаткиња гради сопствени критички модел на основу којег ће касније у тези анализирати Куцијев лични текст. Кандидаткиња предлаже модел “флуидне истине” чије контуре исцртавају спољна, референтна истина, наративна истина и искуствена истина. Марија Мишић тврди да за Куција проза *јесте* истина. Своје тврдње базира на ставу самог Куција о аутобиографском писању које је, каже Куци, сродно са “писањем” историје, додавши да он пише оночику истинито колико може”. Психолошки процеси су у писању текста незаобилазни фактор стварања истине. Отуда појам флуидне истине – истине која се писцу указује у чину писања. Потпоглавље “Questions of Memory and Questioning Memory (Питања сећања и испитивање сећања) бави се чињеницама у сећању, могућношћу сазнања и интерпретације, памћењем и репрезентацијом, као и сећањем кроз стварање текста. Посебну пажњу кандидаткиња посвећује аутоцензури коју меморија спроводи у сусрету са могућношћу сопствене материјализације у тексту. Ово поглавље завршава се расправом о идентитету личног текста. Кандидаткиња се бави варијантама бића аутора/приповедача/протагонисте о коме је лични текст.

Четврто поглавље “Coetzee and his *Autre*-Biography” (Куци и његова *аутре*-биографија) Марија Мишић бави се односом између бића које проживљава стварност и бића које је описано. Да ли је биће које пише исто оно које је описано? Да ли биће које пише то чини на основу сећања, уверења, закључивања? Да ли бележи у свести или на папиру догађаје, класификујући их неосетно, одбацујући тривијалне догађаје, речју да ли

и у коликој мери је сечање оно што се заправо догодило. Кандидаткиња ова питања поставља на основу писања самог Куција који теоријски преиспитује сопствену наративну технику писања о свом животу у трилогији *Сцене из провинцијског живота: Дечаштво, Младост, Летње доба*. Кандидаткиња затим говори о Куцијевим објашњењима о сопственим наративним изборима и понуђеним одговорима на постављена питања (самом себи) у тексту. У делу *Дечаштво*, Куци говори о „Куцију” пре него што је постао писац, затим о позиционирању текста *Дечаштва* унутар Куцијеве хијерархије личних идентитета, о организацији “чињеница”. Сва дела трилогије анализирана су у овом делу тезе у светлу Куцијевог разматрања домета сећања - да ли је историјско *ја*, оно исто *ја* које пише ове редове, или то *ја* водим дијалог са неким другим *ја*? Кандидаткиња анализира ситуације, ликове, раздобља, преломне моменте, размишљања и све оно што чини садржај искуства живота кроз Куцијеву матрицу саморефлексије објашњену у делима његове експлицитне поетике – есејима о писању ауто-текста.

Пето поглавље, “Coetzee and his Selected Novels” (Куци и његови изабрани романи) садржи два главна потпоглавља од којих сваки садржи још неколико потпотпоглавља. У потпоглављима кандидаткиња се бави изабраним куцијевим романима, а у потпоглављима, појединим наративним нивоима. У првом потпоглављу кандидаткиња говори о роману *Елизабет Костело*. Протагониста романа Елизабет Костело представљена је као пишчев *алтер-его*, пророк и “скровиште” Овај роман претставља прекретницу у развоју Куцијевог приповедачког гласа. Куци се, како објашњава Марија Мишић, заклања иза свог лика, улази у његову сенку и повлачи се из јавне арене у којој је до тада “сам” објашњавао своју приповедачку позицију. То сада за њега чини други писац, Елизабет Костело. Овај роман који је објављен 2003. године означава представљање новог пишчевог гласа који се до овог тренутка развијао кроз однос са сопственим аватаром у делу, док је од овог романа измештен на аутономни лик, Елизабет Костело. Овај поступак пружио је Куцију-аутору нови простор унутар приповедачког универзума дела и кандидаткиња овај простор истражује кроз романе *Елизабет Костело* (2003) и *Спори човек* (2005). Своје анализе Марија Мишић поткрепљује пружајући контекст, културни, историјски и идеолошки који је допринео Куцијевој приповедачкој трансформацији. Бавећи се ликом Елизабет Костело, која је, као и Куци, ерудита и писац, кандидаткиња представља низ ставова, теоријских расправа и отвореног или имплицитног дијалога

између Елизабет Костело и писца “скривеног гласа”, самог Куџија. Кандидаткиња се затим бави појединостима – тачкама спајања и раздвајања – у односу на Куџијев поступак спродевен у ранијим личним причама. Марија Мишић анализира ликове дела, њихову “послушност” или “непослушност” у односу на њихово место у животу, искуству и сећању – поступак који се на појавном нивоу манифестује као одступање или приклањање “намерама писца”. Куџијев скривени став, имплицитно присуство иза Елизабет Костело које је, међутим, отворено назначено на разне начине у тексту дела, говори о Куџијевој политичкој позицији описаној као “не-присуство”. Дислоцираност мишљења, идеја и ставова на Елизабет Костело, говори о Куџијевој позицији у односу на историјски и друштвени тренутак у коме је тада живео. Протагониста-сурогат, како оцењује кандидаткиња, игра улогу у јавном простору, док писац остаје скривен у такозваном “негативном простору” текста. У следећем потпоглављу кандидаткиња се бави романом *Спори човек* у коме је један од ликова такође Елизабет Костело – наводно аутор романа и потпуно другачији лик у односу на претходни роман. Роман *Спори човек*, једноставног заплета, претставља заправо наративну арену у којој се боре разни ауторски гласови постављајући теоријска питања о ауторству, границама текста, метафикцији, метанарацији и изнад свега конструкцији писца.

У шестом делу “Conclusion” (Закључак) Марија Мишић даје преглед теоријских ставова, као и аспеката личности писца/ аутора/ наратора – Џона Мајкла Куџија. Кандидаткиња се затим задржава на најважнијим резултатима свог истраживања, након којих предлаже могуће научне доприносе свог рада. Међу доприносима истиче прилоге за расправу о Куџијевом опусу као и о актуелном критичком пољу аутофикције са увек отвореним питањима истинитости, репрезентације и референтности. Најзад кандидаткиња нуди смернице за даља истраживања у оквиру критичког поља личног текста. Рад се завршава прегледом библиографије.

Следи биографија докторандкиње – Марије Мишић, као и Додаци.

6. СПИСАК НАУЧНИХ РАДОВА

Марија, С. Мишић., „DeLilov *Bodi Artist*, смрт ега – рођење уметности.” *Речи, часопис за језик, књижевност и културу*, XII, бр. 12, 2019, стр. 82-99. ISSN 1821-0686.

_____. “The Games We Play – Breaking the Bonds of Sisterhood in *Cat’s Eye*.” *Анали Филолошког факултета*, XXX, бр. 2, 2018, стр.111–123. ISSN 0522-8468.

7. ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

Након темељног истраживања области личног текста, идентитета писца у тексту и корелације конструисаног текстуалног идентитета са личношћу аутора изван граница текста, Марија Мишић написала је докторски рад који је изузетно је добро организован, аналитички беспрекоран и систематичан. Поред брижљиво изведеног аналитичког поступка, рад се одликује књижевно-критичком и теоријскеом утемељеношћу. Избор корпуса представља критички коментар о релевантности појединих дела за слику о личном тексту Џ. М. Куција. Наиме, *Boyhood, Youth, Summertime, Elizabeth Costello and Slow Man*” (*Дечаство, Младост, Летње доба, Елизабет Костело и Спори човек*) илуструју, према критичком суду кандидаткиње, развојну линију Куцијевог аутофиктивног поступка. Методолошки образац „пажљивог читања“ – тражења одговора из самог текста кандидаткиња је на темељу тексталне анализе систематично стављала на пробу наводе из Куцијевих есеја – његове експлицитне поетике. Куцијевој ерудицији у области књижевне критике, културлогије и разних области наука како хуманистичких тако и природних, кандидаткиња поклања дужну пажњу, изводећи закључке о Куцијевом поступку у тексту. Развој Куцијевог наративног поступка од конструисања личности, „писца“ обележеног разним именима – Џон, Џ М. К, Елизабет Костело - са свешћу о својственој дислоцираности у *аутре*-биографији, до несктивене измнештености у сенку лика у каснијим делима. Паралелу између Куција у делима и Куција у стварности кандидаткиња посматра кроз призму поменутих промена, али и кроз понекад имплицитни, а понекад отворени дијалог Куција-писца са сопственим сурогатима у делима. Потрага за идентитетом кроз писање представља кишобран форму за појединачне расправе о формама потраге, *autre*-биографија, теоријска разматрања у фиктивној форми кроз дијалог ликова-сурогата, фикционализовани глас, као лик у роману (Елизабет Костело). Куцијеву

потрагу за собом кроз писање кандидаткиња посматра кроз текстове, али и у ширем контексту културе и идеологија средине у којој Куци живи у сваком од текстова (Јужна Африка, Енглеска, Америка и Аустралија).

Методолошки оквир којим прати Куцијев наративни поступак Марија Мишић заснива на студијама из области психологије, историје, постколонијалне теорије, постмодернизма, постструктурализма и других. У изградњи критичког модела за анализу Мишић користи Бахтинове ставове о идентитету, теорију Гајиатри Спивак о потчињенима и постколонијалном идентитету Мишић користи у опису културног контекста у коме Куци ствара, учења Блејка Морисона и Сержа Дубровског у вези са класификацијом стилова аутофикције.

Дисертација показује да се идентитети аутора конвенционално сагледани као трипартитна наративна конструкција аутор/писац/наратор у Куцијевим текстовима, било да је у питању фикција или „наводна“ не-фикција, дислоцирају на читав низ сурогата - носилаца разних аспеката пишчевог гласа. Истраживање је такође показало да у пишчевој потрази за идентитетом кроз писање, кроз процес стварања читавог низа фиктивних сурогата као верзија сопственог ја, пишчево биће пролази кроз фиктивну потрагу (у тексту) као својеврстан одраз потраге кроз текст или према тврдњи кандидаткиње, Куцијев аватар у романима, према тумачењу Марије Мишић „затвара херменеутички циклус тумачења себе... који се може читати као фиктивна прича о свом бићу кроз време“.

Кроз анализу појединих текстова одабраног корпуса кандидаткиња бришљивом анализом проналази расуте гласове писца и читав посматрајући наративни простор у целини, речи, односе међу ликовима, ликове и пукотине у дискурсу. У сваком од сегмената наратије налазе се елементи конструкције писца или његовог „духа“. Мишић такође утврђује да је и поред разлике у наративном поступку у делима не-фикције и фикције (романима) конструисани аутор присутан, у другом као отворено фикционализован лик, док се Куцијев дијалог са сопственим бићима у оба случаја одвија несметано и непрестано. Елизабет Костело, као Куцијев колега-интелектуалац у оба појављивања, без обзора на разлике у појединим романима преиспитује интелектуални, академски и критички интегритет самог Куција, а истовремено пркоси жанровским и текстуалним границама.

8. ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА

У докторској дисертацији „Personal Writing in the Works of John Michael Coetzee: *Boyhood, Youth, Summertime, Elizabeth Costello and Slow Man*” (Лична проза у делима Џона Мајкла Куџија: *Дечаство, Младост, Летње доба, Елизабет Костело и Спори човек*)“ анализом одабраног корпуса *Boyhood* (Дечаство), *Youth* (Младост), *Summertime* (Зрело доба), *Elizabeth Costello* (Елизабет Костело) *Slow Man* (Спори човек) заснована је на студијама аутобиографије и аутофикције и осталих форми личног текста, као и настудијама конструкција наративних идентитета унутар текста утемељеним у постструктуралистичкој пракси. Промишљеним и теоријски чврсто утемељеним методом анализе који је Марија Мишић применила у истраживању и изради докторске дисертације кандидаткиња је извела низ закључака које је приказала у тексту докторске дисертације и изложила јасним научним језиком. Мишљења смо да овај докторски рад може значајно допинети расправама о Куџијевој личној прози која представља значајан део опуса овог писца.

9. ОЦЕНА ИЗВЕШТАЈА О ПРОВЕРИ ОРИГИНАЛНОСТИ ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ

На основу “Правилника о поступку провере оригиналности докторских дисертација које се бране на Универзитету у Београду” и налаза у извештају из програма „iThenticate“, којим је извршена провера оригиналности докторске дисертације: „Personal Writing in the Works of John Michael Coetzee: *Boyhood, Youth, Summertime, Elizabeth Costello and Slow Man*” (Лична проза у делима Џона Мајкла Куџија: *Дечаство, Младост, Летње доба, Елизабет Костело и Спори човек*) аутора мср Марије Мишић, констатујем да утврђено подудараре текста износи 5%.

Овај степен подударности у складу је са Чланом 9. Правилника. На основу изнетог, а у складу са ставом 2 Члана 8. „Правилника о поступку провере оригиналности докторских дисертација које се бране на Универзитету у Београду“, изјављујем да извештај указује на оригиналност докторске дисертације, те се прописани поступак припреме за њену одбрану може наставити.

10. ПРЕДЛОГ

На основу свега изложеног, сматрамо да је Марија Мишић обрадом теме под насловом „Personal Writing in the Works of John Michael Coetzee: *Boyhood, Youth, Summertime, Elizabeth Costello and Slow Man*” (*Лична проза у делима Џона Мајкла Куџија: Дечаштво, Младост, Летње доба, Елизабет Костело и Спори човек*) сачинила вредно научно дело истраживши и описавши теоријски релевантну тему, као и да ће ово научно дело имати значајно место у српској англистици. Сходно томе предлажемо Наставно-научном већу Филолошког факултета да ову докторску дисертацију прихвати, а кандидаткињи одобри приступ усменој одбрани рада.

У Београду, мај 2022.

КОМИСИЈА

др Александра Јовановић, редовни
професор Филолошки факултет у Београду;

др Зоран Пауновић, редовни професор
Филолошки факултет у Београду;

др Тијана Парезановић, ванредни професор
Филозофски факултет Универзитета Алфа.